Z oddziału chorób wewnętrznych Szpitala św. Łazarza
pod kierunkiem Prof. Pareńskiego.

Wartość lecznicza peroniny.

Podał
Dr. Zygmunt Nowak.
I-szy sekundaryusz Oddziału.

W ostatnich latach pojawiają się tak często nowe środki lecznicze, że czytając jakąś pracę, zawierającą hymny pochwalne na cześć nowego leku, z wielką niechęcią i nieufnością zabieramy się do jego stósowania, obawiając się z góry, że nowa ta gwiazda nie spełni naszych oczekiwań i szybko zniknie z arsenału lekarskiego. Skutkiem licznych zawodów i wynikłego stąd pesymistycznego zapatrywania się na nowe środki lecznicze, zdarzyć się może i zdarza się niewątpliwie, iż nie jeden lek, posiadający rzeczywistą wartość, zostaje nieuwzględnionym i pominiętym.

W ostatnich miesiącach oddała fabryka Mercka do użytku lekarskiego nowy środek przeciw kaszlowi: peroninę.

Peronina jesto chlorowodorek eteru benzylo-morfinowego, w którym wodór w grupie hidroksylowej morfiny $(C_{17} H_{18} NO_2 (OH)$ zastąpiony jest przez rodzeń alkoholowy $(C_6 H_5 CH_2)$. Jest to proszek pulchny, biały, rozpuszczający się łatwo w wodzie, oraz w niebardzo zgęszczonym wyskoku

i to łatwiej w cieple, a nierozpuszczalny w chloroformie i w eterze. Smak ma gorzki.

Schroeder w *Therap. Monatsh.* N. 1. 1897 r. stawia ją, pod względem działania między morfiną a kodeiną. Zachęcony przez prof. Pareńskiego do przeprowadzenia doświadczeń z tym nowym środkiem leczniczym, podawałem go chorym na gruźlicę płuc, nieżyt oskrzeli i t. d.

Dla ścisłości obserwacyi, by mieć miarę co do nasilenia i częstości kaszlu, usuwano choremu na trzy dni przed rozpoczęciem doświadczeń wszelkie leki kojące kaszel, następnie podawano dla porównywania działania przez pięć dni wyciąg z konopi indyjskich à 0·02 po trzy proszki dziennie, przez następne pięć dni fosforan kodeinowy (0·30: 20,0 wody wawrzyno-wiszniowej po 15 kropel trzy razy dziennie), a nakoniec peroninę w pigułkach à 0·01 po 3 do 6 pigułek dziennie, lub w płynie 0·10: 100·0 wody przekroplonej, po 3 do 6 łyżek dziennie.

W ten sposób spostrzegano działanie peroniny u 18 chorych; z tych było dziesięć przypadków gruźlicy płuc w okresie nacieku i w okresie tworzenia się jam; cztery przypadki przewlekłego nieżytu oskrzeli, obok rozedmy płuc, trzy przypadki ostrego nieżytu oskrzeli i jeden przypadek zapalenia oskrzelików (*Bronchitis capillaris*).

Historyj chorób, jako nie mających tym razem najmniejszego znaczenia, przytaczać nie będę.

Ostateczny wynik doświadczeń jest następujący:

Prawie we wszystkich badanych przypadkach, bez względu na rodzaj cierpienia, po zażyciu peroniny kaszel stawał się mniej częstym i mniej nasilonym, a przez to sen bywał lepszy; natomiast kaszel stawał się suchy, a odkrztuszanie nieco utrudnione. Przypadów ubocznych, jak bólu głowy, uczucia znużenia, senności, co się tak często zdarza przy używaniu morfiny, nigdy nie zauważono; natomiast często chorzy skarżyli się na pewien rodzaj palenia w okolicy tchawicy i na obfitsze niż poprzednio poty. W jednym tylko przypadku (*phthisis fibrosa*) peronina okazała się zupełnie

bezskuteczną; tu jednakowoż wszelkie inne leki, nawet morfina, pozostały również bezskuteczne. Spostrzeżenia Schroedera, że peronina ma niekiedy wywoływać zatwardzenie, nie mogliśmy stwierdzić.

Można peroninę podawać w różnych postaciach. Oto wzory używanych recept:

Rp. *Peronini 0·10.*
Aqu. destill. 100·0.
S. 3—6 łyżek dziennie.

Rp. *Peronini 0·30.*
Alcoholis 5·00
Aq. destill. 50·00
Syrupi simpl. 100·00
M. D. S. 3 r. dziennie po łyżeczce od kawy.

Rp. *Peronini 0·01—0·03*
Sacchari albi 0·30
m. f. pulv. Dntr. tal. N. XV.
S. 3—6 proszków dziennie.

Rp. *Peronini 0·50*
Extr. et pulv. gentian.
aa q. s.
m. f. pillul. Nr. 50.
Consp. pulv. s. lycopod.
S. 3—6 pig. dziennie.

Najlepiej jest podawać w płynie lub pigułkach.

Dawka 0·01 jest często za mała; wobec jednak braku wszelkich działań ubocznych, można, potęgując dawkę, dojść do 0·05 *pro dosi*, a 0·15 *pro die*. Większych dawek nie używaliśmy, mimo, że można podawać po 0·2 na dzień.

Cenną zaletą peroniny jest to, że można ją podawać w różnych postaciach przez czas dłuższy i naprzemian z innymi lekami; w ten sposób lekarz bronić się może długo przed podawaniem innych leków silniejszych, a gorszych,

jak n. p. morfiny, a tem samem chroni chorego od zgubnego, a niestety tak częstego obecnie morfinizmu.

Nie przeceniając wartości peroniny, śmiało polecić ją można, jako lek kojący kaszel; wygórowana jednak jej teraźniejsza cena (gram bowiem kosztuje 70 ct. do 1 złr.), utrudnia wielce jej prędkie rozpowszechnienie się.

Osobne odbicie z „Przeglądu Lekarskiego“ 1897. Nr. 18.

Kraków, 1897 — Drukarnia Uniwersytetu Jagiell. pod zarządem A. M. Kosterkiewicza.